

Toespraak

van de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, prof.dr. J.A. Bruijn,
ter gelegenheid van de uitreiking van de PrinsjesBurgerPrijs 2019
Theater aan het Spui, Den Haag

datum 12 september 2019

Goedemiddag dames en heren,

Veel dank dat ik hier iets mag zeggen aan het eind van deze ochtend vol ideeën uit het hele land: uit elke provincie één.

Twaalf ideeën over een behoorlijk abstract begrip als burgerschap.

Twaalf ideeën die dat abstracte begrip vertalen naar de praktijk.

Twaalf ideeën die na vandaag verder worden uitgevoerd, ongeacht wie vandaag wint! Eigenlijk zijn jullie allemaal al winnaars.

Voordat ik straks de prijs aan de winnaar overhandig, enkele woorden over burgerschapsonderwijs in het algemeen en in het mbo in het bijzonder.

Eerst wil ik nog even dit zeggen: geweldig dat jullie hier vandaag zijn met jullie plannen, geweldig ook van de scholen die dat mogelijk hebben gemaakt en jullie daarin hebben gesteund. Plannen maken en goede ideeën bedenken is niet alleen iets van parlement en regering hier in Den Haag, maar voor iedereen die onze samenleving een warm hart toedraagt, in het bijzonder ook jongeren.

Mijn persoonlijk belangstelling gaat toch wel uit naar hoe burgerschap in het mbo-onderwijs op politiek-juridische onderwerpen vorm krijgt. Dat is immers de eerste van vier dimensies van burgerschap die zijn ontwikkeld door Kennispunt MBO Burgerschap. Dezelfde organisatie die de prijs van vandaag mogelijk heeft gemaakt.

Het is geen nieuw onderwerp, maar een waarover in de politiek en in het onderwijs al heel lang wordt nagedacht: hoe betrek je mensen, met name jongeren en jonge kiezers, bij wat er in de politiek en in het bestuur

datum 12 september 2019

blad 2

gebeurt? In Haagse termen: hoe verkleinen we de kloof tussen jongeren en politiek?

Die vraag wordt al jaren gesteld. Vooral rond verkiezingen. Want hoe meer mensen gaan stemmen, hoe meer die stemmen gewicht hebben.

Vraag aan jullie: wie is er zelf al politiek of bestuurlijk actief, in een leerlingenraad, of misschien wel in een politieke jongerenpartij? Graag vingers.

Andere vraag: wie van jullie heeft er in maart gestemd bij de Provinciale Statenverkiezingen? Veel jongeren mochten toen voor het eerst naar de stembus. Vingers?

Kijk, dat is burgerschap in de praktijk!

Voor de goede orde: burgerschap is veel meer dan alleen de betrokkenheid bij politiek en bestuur. Gelukkig maar, zou ik willen zeggen. In het mbo wordt burgerschap in vier dimensies ingedeeld. **Politiek-juridisch** noemde ik al. Vervolgens **vitaal** burgerschap - en als arts, want dat ben ik ook, vertaal ik dat al snel naar 'gezond' - maakt daarvan ook deel uit. Net zoals **economisch** en **sociaal-maatschappelijk** burgerschap.

Dit hoef ik jullie natuurlijk helemaal niet te vertellen. Jullie weten dit al lang, anders zaten jullie hier nu niet vandaag. Toch wil ik er wel bij stil staan. Het gaat in het onderwijs immers vaak over harde, meetbare einddoelen: wat en hoeveel weten onze studenten aan het eind van een schooljaar, aan het eind van hun studie?

Even zo belangrijk, maar veel moeilijker meetbaar is: hoe bereiden we onze studenten voor op hun rol in de samenleving, nu en in de toekomst? Maar dat maakt burgerschapsonderwijs natuurlijk niet minder belangrijk dan rekenen en taal.

datum 12 september 2019

blad 3

Vraag: wie van jullie is van plan na het mbo door te gaan naar het hbo?

Geweldig! Pak je kansen! Maar er zijn ook wel zorgen: 20 procent van de mbo-studenten valt uit in het eerste jaar van het hbo. Dat moet anders. Daarom is het goed dat deze week een plan is gemaakt door de koepelverenigingen van mbo en hbo om die doorstroom te verbeteren. Dat is tweerichting-verkeer.

Mijn opvatting is dat iedereen het beste uit zichzelf moet halen: voor sommigen van jullie is dat na het mbo meteen aan het werk in een vak: we zitten op jullie te wachten! Voor anderen: verder leren. Zolang je maar het beste uit jezelf haalt! Voor iedereen: we hebben het niet voor niets over leven lang leren: dat gaat je hele leven door.

En ik geloof dat nu het moment is waar jullie met spanning op hebben zitten wachten, de jury heeft beraadslaagd en maakt nu bekend wie de winnaar is.

Dank jullie wel.